

Пише: Ајвор Робертс
петак, 10 септембар 2010 17:42

(BBCSerbian 9. 9. 2010)

Поводом договора Србије и ЕУ у вези са резолуцијом која ће бити поднета Уједињеним нацијама, за BBCје говорио бивши британски амбасадор у Београду Ајвор Робертс.

Робертс је данас председник Тринити колеџа на Универзитету у Оксфорду, а прво питање BBC-ја за њега било је да ли се оно што је недавно учинио Београд могло описати као заокрет, као прихватање неминовности, или као капитулација?

"Не бих користио јаке речи као што је капитулација; мислим да је то уступак западним земљама. Тешко је међутим са сигурношћу рећи шта би могао да буде следећи позитивни корак. Проблем у позадини свега овога је да Србија са Приштином жели да разговара једино о статусу; Приштина уопште не жели да разговара о томе, али је срећна да разговара о практичним питањима. У усаглашеном тексту резолуције не видим ништа што би две стране могло да примора да разговарају о ономе што је, са српске тачке гледишта, најважније."

Практична или техничка питања

Чини се да је Србија овим пристала на разговоре о такозваним практичним или техничким питањима, тј. да се помирила са тиме да разговора о статусу нема?

"Да, и то не може да буде лоше, а могло би да буде и позитивно ако доведе до смањења тензија. Али то није корак ка остварењу главног циља Србије - а то је решавање статуса Косова тако да се задржи макар привид суверенитета Србије над територијом коју она сматра својом", каже Робертс за BBC.

Управо зато је питање и било да ли је ово пораз за Србију, или, како кажу неки у Београду, капитулација, поновио је новинар BBC-ја.

"Извините, али ја сам предуго времена провео у дипломатији да бих користио тако јаке речи, када то није оправдано. У већини дипломатских маневара не остварите ни стопостотни успех ни стопостотни неуспех. Мислим да овде треба рећи да Србија није добила све оно што је хтела, али ни да није доживела потпуну катастрофу. Ја бих то назвао неком сивом зоном", каже Ајвор Робертс.

Неминовност или изненађење?

А колико је било неминовно да се Србија нађе у овој ситуацији, после одлуке Међународног суда правде која је озбиљно ослабила позицију Београда?

"Морам да кажем да сам био изненађен одлуком тог суда. Не бих да се правим да сам стручњак за међународно право, али моје схватање те области је да се границе могу мењати једино уз сагласност обеју страна. Зато ми је тешко да схватим како је Међународни суд правде закључио да је једнострана сецесија Косова била у складу са међународним правом. Не знам довољно о Међународном суду правде да бих могао да судим колико је он био под политичким притиском, али јасно је да су Америка и Британија улагале напоре да мишљење буде у складу са њиховом политиком. То мишљење Суда је свакако ослабило позицију Србије."

До које мере договор Србије и ЕУ указује да је Србија сада приморана да промени стратегију, и да за Косово више неће моћи да се бори онако енергично као до сада?

"Мислим да од унутрашњеполитичких околности у Србији зависи да ли ће Србија бити мање енергична око Косова, а ја из Оксфорда о томе не могу да дам суд. Био сам у Србији пре неколико месеци, и морам да кажем да људи нису са мном све време говорили о Косову. Можда се они око тога мање узбуђују него што се неким чини. Мислим да је Србија закључила да будућност није у сукобу са међународним факторима, иако наравно не подржавају сви они независност Косова, већ у сарадњи са ЕУ и са

Већ дуго западни приступ Балкану се састоји од манипулација и уцена

Пише: Ајвор Робертс
петак, 10 септембар 2010 17:42

Америком. Претпостављам да ће заузврат бити олакшано напредовање Србије ка ЕУ", каже Ајвор Робертс.

Не нарочито прихватљиво оруђе

Како, међутим, гледате на оно што су у овој ситуацији учиниле водеће европске земље? Србији је, изгледа, речено да ће или направити уступак око овога или ће јој пут ка ЕУ бити блокиран.

"То је већ дуго времена саставни део западног приступа Балкану, који се састоји од манипулација и уцена. То јесте оруђе које се користи у дипломатији, али ја га лично не сматрам прихватљивим", каже Робертс.

На питање за какво решење би се он залагао, некадашњи британски амбасадор у Београду је рекао:

"Чини ми се да би и даље најбољи резултат донела идеја о подели Косова за коју сам се залагао у прошлости. Чак је и Међународна кризна група у свом последњем извештају говори о подели односно о размени територија. Мени је то најразумније решење, и да сам на месту Вука Јеремића врло енергично бих се за то залагао", наводи Робертс.

Остаје, међутим, питање колико би водеће западне силе на тако нешто пристале. Оне, како се чини, настоје да учине управо супротно: да Србију приморају да се помири са чињеницом да је Косово независно. Ајвор Робертс о томе каже:

"Чињенично стање на терену је другачије. Север Косова је фактички и даље део Србије - окренут је Београду, а не Приштини. Мислим да би било разумно да међународна заједница призна чињенично стање на терену. Потпуно је било предвидљиво да ће на терену настати ситуација која је супротна ономе што жели Запад. Запад је једноставно желео да што пре проблем Косова скине са дневног реда, и признање независности Косова се чинило као најмање болно решење. Али у међународним односима ствари нису увек тако једноставне, и развој ситуације на терену је то показао", каже Ајвор РОбертс

Већ дуго западни приступ Балкану се састоји од манипулација и уцена

Пише: Ајвор Робертс
петак, 10 септембар 2010 17:42

на крају разговора за BBC.